

«УДОСКОНАЛЕННЯ» ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОГЛЯД ПРОФСПЛОК

З 1 січня 2016 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо стабілізації фінансового стану держави та удосконалення окремих положень соціальної політики)» від 24.12.2015 р. №911-VIII (далі – Закон № 911-VIII). У цілому цей закон спрямований на подальше зниження рівня соціального захисту державою громадян, що в умовах фінансової та економічної кризи призведе до подальшого зубожіння більшості населення України. Адже ним передбачено наступне.

✓ **Підвищення порогу проведення індексації грошових доходів населення, із 101 % до 103%. Таким чином, інфляція у 2,9% не вважається знеціненням та не потребує компенсації.**

✓ **Скасовано граничний обсягу тимчасової державної допомоги на утримання дитини** та запроваджують ручне управління визначення розміру цієї допомоги Кабінетом Міністрів України. *Раніше ця допомога повинна була бути не меншою ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.*

Також скасовано граничний розмір допомоги на дітей одиницями матерям одночасно збільшивши удвічі відсотковий розмір прожиткового мінімуму, який застосовується для обрахування обсягу цієї допомоги, що фактично означає звуження кола її отримувачів та реальне зменшення її суми. *До прийняття Закону України № 911 становив не менше ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.*

✓ Продовжено на 2016 рік обмеження максимального розміру пенсій (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) до 10 740 гривень.

У поточному році будуть діяти обмеження при виплаті пенсій **працюючим пенсіонерам**, які були у 2015 році. Зокрема, у період роботи на посадах державних службовців, прокурорів, суддів та деяких інших призначені пенсії не виплачуються до звільнення з роботи. При цьому не має значення вид пенсії та закон, згідно з яким вона призначена. Для інших категорій працюючих пенсіонерів виплачуватиметься **85 %** призначеного розміру пенсії, але не менше 1,5 розміру прожиткового мінімуму встановленого для осіб, які втратили працездатність.

Зазначені обмеження при виплаті пенсії не поширюються на інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія пункту 1 статті 10 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Також підвищується вік виходу на пенсію за вислугу років для працівників освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення, артистів театральних-концертних та інших видовищних закладів, підприємств і колективів, а також для працівників льотного і льотно-випробного складу авіації. До 1 січня 2016 року зазначені категорії працівників за наявності необхідного спеціального

стажу роботи мали право на призначення пенсій за вислугу років незалежно від віку.

Внесеними змінами встановлюється вікова межа, тільки після досягнення якої можливий вихід на пенсію за вислугу років зазначених вище працівників. Зокрема передбачено:

– для працівників льотного і льотно-випробного складу починаючи з 1 січня 2016 року пенсія за вислугу років відповідно до пункту «а» статті 54 зазначеного Закону призначатиметься лише після досягнення 45 років і поступово протягом наступних 10 років цей вік підвищуватиметься до 50 років;

– для працівників освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення відповідно до пункту "е" статті 55 зазначеного Закону починаючи з 1 січня 2016 року пенсія за вислугу років призначатиметься після досягнення 50 років і поступово протягом наступних 10 років цей вік підвищуватиметься до 55 років;

– для артистів театральних-концертних та інших видовищних закладів, підприємств і колективів відповідно до пункту "ж" статті 55 зазначеного Закону, починаючи з 1 січня 2016 року пенсія за вислугу років призначатиметься після досягнення 50 років і поступово протягом наступних 10 років цей вік підвищуватиметься до 55 років.

✓ Визначено додаткові джерела фінансування закладів культури (бібліотеки, музеї, театри) та встановлено, що перелік платних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України, порядок надання цих послуг затверджується Міністерством культури України і у разі одержання коштів від надання платних послуг, добровільних пожертвувань фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних, з інших джерел, не заборонених законодавством, бюджетні асигнування державних і комунальних закладів культури не зменшуються.

✓ **Розширено повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад** і тепер до них належить і «забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійно-технічної освіти у державних і комунальних загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, вищої освіти у комунальних вищих навчальних закладах, створення необхідних умов для виховання дітей, молоді, розвитку їх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації, продуктивної праці учнів, сприяння діяльності дошкільних та позашкільних навчально-виховних закладів, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких організацій», а також низка інших зобов'язань відповідно Законів України «Про охорону дитинства» та «Про дошкільну освіту»,

Таким чином до відання органів місцевого самоврядування відноситься зокрема, встановлення розміру оплати за харчування школярів (до 01 січня 2016 року батьки оплачували 60% - у мсті та 40% у селі), пільгове харчування, забезпечення отримання професійно-технічної освіти, вищої освіти у вузах I-II рівня акредитації тощо.

✓ **Надано право особам, у яких є захворювання, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, дітям-сиротам та особам, яких законом визнано учасниками бойових дій та які брали участь в антитерористичній операції, приймати участь у конкурсі за результатами вступних іспитів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі у межах установлених квот прийому.**

Крім того, скасоване право на пільговий вступ до вузу, яке раніше мали певні категорії абітурієнтів, разом з цим, тепер пільговим категоріям студентів можуть призначати соціальну стипендію та додаткову матеріальну допомогу.

✓ **Надано право Міністерству фінансів України отримання інформації про фізичних осіб** щодо відкритих на їхнє ім'я рахунків (поточних, кредитних, депозитних тощо), операцій та залишків за ними. У разі нарахування та отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, призначених на сім'ю або домогосподарство, інформація надається щодо кожного з членів сім'ї або домогосподарства.

✓ Прикінцевими положеннями Закону № 911-VIII встановлено, **що з 1 вересня 2016 року фінансування загальноосвітніх навчальних закладів** (крім закладів початкової школи), **кількість учнів у яких становить менше 25 осіб, за рахунок освітньої субвенції не здійснюється.** *Проте до кінця нинішнього навчального року таке фінансування збережено.*

✓ Надано доручення Кабінету Міністрів України **до 1 квітня 2016 року забезпечити перегляд нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками та клубними закладами та типових і примірних штатів бюджетних установ з метою скорочення** керівного, адміністративного, управлінського, господарсько-обслуговуючого персоналу, водіїв, робітників, які обслуговують громадські будівлі, **щонайменше на 10 %.**

✓ Пунктом 6 Прикінцевих положень надано доручення обласним, Київській міській державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, зокрема **щодо забезпечення скорочення працівників загальноосвітніх навчальних закладів (крім педагогічних) щонайменше на 10 %** та затвердження у двомісячний строк регіональних планів **створення освітніх та культурних округів, об'єднання навчальних закладів, закладів культури, інших бюджетних установ** (із збереженням фінансової самостійності), забезпечивши при цьому:

- продовження роботи з **оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів, інших галузей бюджетної сфери**, насамперед оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів із скороченням їх кількості (орієнтовно на 5%), підвищення наповнюваності класів, груп;

- модернізацію мережі професійно-технічних та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації з урахуванням необхідності їх укрупнення.

Таким чином, у 2016 році очікується чергове скорочення працівників бюджетної сфери.

Підготовлено департаментом захисту соціально-економічних прав апарату ФПУ з використанням матеріалів структурних підрозділів апарату ФПУ